

Rendkívüli iadás.

FRISS UJSÁG

Független politikai, közgazdasági és társadalmi hetilap.

Teitelbaum Jóel nem lehet és nem lesz a szatmári hitközség főrabija!

A satumarei (szatmári) orth. zsidó hitközség nagy tömegeit már hónapok óta zombomban tartó főrabbi-kérdés a csütörtökön végbement választással döntő fázisba érkezett.

Kiderült az, amit minden egyes hitközségi tag tudott a városban, amit maguk a választást erőszakoló Freund-Drummer csoport tagjai is jól tudtak, de bevallani nem akartak, hogy teljesen meddő erőlködés a szatmári zsidóság nyakára ráerőszakolni próbálni Teitelbaum Jóel nagytölgyi főrabbit, mert a szatmári zsidóság egy többsége hallani sem akar Teitelbaum Jóel mint satumarei (szatmári) hivatalos főrabiról.

1927. április 19. óta, az orthodox zsidó hitközség szerencsétlenül emlékü utolsó utóijutása óta, azt a pár hónapot leszámítva, amikor cs. Mayer Sándor megválasztott elnök állott a hitközség élén, a hitközség tagjai a Freund-Drummer csoport hatalmi önkényének játéklapdái és zúzóedő alanyai. Még soha a hitközség életében nem akadt egy ilyen vezető, aki ekkora terrort merészelt volna magának megengedni úgy befelé a hitközségi képviselőtestülettel szemben, mint kifelé egészen semmibe vett hitközségi tagok ellen. És még soha nem akadt egy ilyen anérus hitközségi vezető, amely így agára vonja a hitközségi tagok gyűlöletét és utálatát a végsőkig menő erőszakokodásaival. Ennek a szerencsétlen szituációnak az eredménye az a példátlanul avós belső küzdelem, amelyet a hitközségi tagok többsége immár csaknem egy évtendő óta folytat a Freund-Drummer csoport-csapat ellen, hogy elzavarja őket a hitközség éléről, még mielőtt helyrehozhatatlanul nem teszik tönkre a régi, tekintélyes hitközség kereteit.

Hat esztendői aránylag békés hitközség-kormányzás alatt, miközben éppen a post basáskodó hitközségi potentákat igyekeztek megzavarni a hitközségi alkotó munka szorgos rendszerét, úgy hogy az akkori hitközségi vezetők a bibliai korszak diploméit zsidó férfiaihoz hasonlóan egyik kezükben fegyvert szorongatva, a másikban az építő szerszámat tartva tudták csak a hitközség nagyságát emelő munkájukat végezni, — a satumarei (szatmári) orth. zsidóhitközség egy intézményeként, mint gazdasági jelentőségében hatalmasan megerősödött és a legszebb fejlődés útjára került.

Megirigyelték a sikereket a hitközségi élet hatalmas aknavetői és nyughatatlan természetű, a rendszertelenség rendszerét szétfelegyeltetve hordái, akik a vallásosság külső leple alatt minden megengedhetőkön tartanak saját zsidó testvéreik leázására, akik nincsenek velük egy véleményen és minden jogos ok nélkül irtó hábrut kezdtek a hitközségi alkotó munka onir-csapatá ellen, amelyet egy minden épületet felülmúló korrupt és terrorisztikus álasztással pozícióiból kivettek.

Az utolsó választás óta lefolyt idő beazonosította, hogy ez a terrorista csoport csak terrorja a vezetői címet és jeleket, mert

hiszen nemcsak hogy nem voltak képesek a hitközség fejlődését biztosítani, gazdasági tekintetben pedig egy szípolozó rendszert léptettek életbe anélkül, hogy a hitközség javára bármit is felmutathatnának.

Freund Chaimot és belső munkatársait illetve tanácsadóit fogja örökre terhelni a felelősség azért az elvakult rendszerért, hogy a hitközségi munkából a legjobb erőket kizárva és ellenzékiességbe kergetve a rendelkezésre álló nagy intellektuális és gazdasági erőket merőben szétrobbantotta és önmarcangoló erőfeszítések örvényébe taszította. Egy korrupt választással kicorcsakolt hatalmi pozíciójuk önimádatában kéjelegve Freund Chaim és társai abban találják kicsinyes örömlüket, hogy erőszakoskodások formájában mutatják be meg nem érdemelt és kompromittált tisztességükkel járó hatalmukat. A demokratikus zsidó hitközségi életben meg nem engedhető és türelmetlen basáskodás egyik leg-szerencsétlenebb kinövése az az erőszak, amelyet Freund Chaim és társasága néhai Grünwald Lázár főrabbi elhunytá óta szakadatlanul kifejti Teitelbaum Jóel érdekében.

Az egész világot, zsidót és nemzsidót kivétel nélkül, felháborítja az a terror, amelyet a Freund-Drummer csoport működésbe hozott — az idea megvalósítása végett. A hitközségi életben eddig tanúsított garázdálkodásai a végtelenségig hatványozódtak csak azért, hogy Teitelbaum Jóel megválasztásának farszírozásával Freund Chaimék örökre biztosítsák maguknak kárhozatos hitközségi szereplésüket. Nem állottak szembehezelykedni a terrorremberek régi patricius szatmári zsidó családok véleményével és a tömeghangulat ösztönszerű irtózatával, amely hallani sem akar e csodarábbi-dinasztia erőszakos ideplántálásáról. Arra a vakmerőségre vetemedett e terror-csapat, hogy a satumarei (szatmári) orthodox zsidó hitközség vezetésére ab ovo alkalmatlan rabbi kedveért lángra lobbantja az egész hitközséget és a testvérharc gyilkos korszakát zúdítsa a zsidóság nagy tömegeire.

A rabbi-jelölés hírtelen ténye után a hitközség jobb elemei mindent elkövettek a Freund-Drummer csoport kalandos terveinek megakadályozása érdekében. Személyesen felkeresték a jelölt főrabbit, hogy a jelölés visszautasítására kérjék fel a hitközségi belbete megvívása végett. Elépes sikertelensége után a beszercei központi irodához folyamodtak beavatkozás végett. Azonban minden kísérlet meghiúsult Freund Chaimék macakassága miatt és augusztus 9-én választási harcba kényszerült a satumarei (szatmári) orth. zsidóság.

És minden terror és választási szabálytalanság ellenére megadta az elmúlt csütörtökön a feleletet a Freund-Drummer csoport erőszakos manővereire a hitközség többsége. Hiába vonultatta fel Freund Chaim fanatizált hivat, hiába jelentek meg messzi vidékről idecsődített zsidó koldusok és kétes alakok, hogy a helybeliek nevében leadott hamis igen-szavazataikkal erősítsék a terror-választás esélyeit, hiába használtak fel számtalan választási trükköt a nyerési esélyek kiaknázása érdekében:

Freund Chaim ur győzelmi akarata megbukott és ezzel nyilvánvalóan elbukott Freund Chaim ur is egész vezérkarával együtt.

Mint ismeretes, Freund Chaim ur a választás kérdését, mint valami soletet, meglegre tette, hogy a választást neki alkalmasnak tetsző időben tovább folytassa. Az alapszabályok és választási szokások meghamisításának ez az eszméje teljesen rávall értelemi szerzőire: ilyen folytatólagos választás ellenkezik a tétéles szabályzattal, a törvényes gyakorlattal és a józiséssel. Ezzel a további erőszakoskodással Freund Chaimék végkép lejárták a jelölt rabbi tekintélyét. Jóizlésű ember nem reflektálhat az ily módon kiterroizált bizalomra. Reméljük, hogy a jelölt rabbi most már kategorikusan meg fogja tiltani a Freund-Drummer csoportnak a nevével és tekintélyével való frivol visszaélést. De ha — amit nem hiszünk — ez nem következne be és a főrabbi passziváltva burkolózva lenné a további eseményeket, akkor a satumarei (szatmári) zsidóság ezután is tudni fogja kötelességét és meg fogja adni a méltó választ a terror-csapatnak, amely hivatali hatalmával ily rutul visszaélve a hitközségre ennek akarata ellenére akar rákényszeríteni egy ide nem való rabbit.

Jegyezze meg jól Freund Chaim, Teitelbaum Jóel nem lehet és nem lesz a satumarei (szatmári) orth. hitközség elismert főrabija!

Ellene mond a Freund-Drummer-féle erőszaknak több elsőrangú érdeke e hitközségnek.

Az első az, hogy e hitközség évszázados és intézményesen biztosított askenazi jellegét gyökerében támadná meg egy choszed-rebbe beerőszakolása. Egy askenazi hitközségei nem lehet egyik napról a másikra choszed hitközséggé átalakítani. A choszedok, bármennyire erőszakosak is, mégis kisebbségben vannak a hitközségben, tehát maradjanak vesztleg a klauzárikban!

A másik, minden egyes hitközségi tag zsebbeli érdekét is érintő igazság az, hogy egy ilyen „drága” életberendezésű rabbit a mai nehéz gazdasági viszonyok mellett nem bírnak el a száraz megélhetését keservesen küzdő szatmári zsidók. A nagykárolyi példa mutatja, hogy Teitelbaum Jóel urat csak lehetetlenül drága gabella mellett képes hitközséget eltartani. A szatmári zsidók nem kérnek a mostaninál is drágább gabellából!

Egy további fontos érdeke a hitközségi tagoknak az, hogy oly rabbit kapjon, aki lelkileg közel áll hozzá. Egy choszed rebbe elidegenítené magától a hitközségi tagoknak zömét és elterítené a zsidóságtól az egész fiatalsgot.

Számtalásba véve a csütörtöki szavazás eredményét, kiderül, hogy az idén bevett és nem jogos választók nélkül Teitelbaum Jóel nem kaphatott 150—200 jogos szavazatnál többet és ezeket is terror és trükkök árán, tehát éjtanatos lenne részünkről az egész választási komédia beszüntetése.

Felelős szerkesztő és kiadó: Joláthy B. Zoltán.

Tipografia Scheimann-nyomda, Satu-Mare.

